

Sofinancira
Evropska unija

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

NAPOVEDNIK ZAPOSLOVANJA 2023/II

KAJ DELODAJALCI NAPOVEDUJEJO ZA SLOVENSKI TRG DELA ZA PRVO POLOVICO LETA 2024?

Zavod RS za zaposlovanje, december 2023

Poročilo je nastalo v okviru projekta Platforma trga dela, ki ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada, na podlagi Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike 2021-2027.

Ključni poudarki iz rezultatov Napovednika zaposlovanja 2023/II

- Obeti delodajalcev so pozitivni, delodajalci napovedujejo 2,0-odstotno rast števila zaposlenih; predvidevajo približno 34,5 tisoč zaposlitev.
- Najbolj pozitivne napovedi glede gibanja zaposlovanja so v gostinstvu, gradbeništvu, poslovanju z nepremičninami, v prometu in skladiščenju ter v drugih dejavnostih.
- V prihodnjega pol leta bodo najpogosteje iskani vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev, delavci za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, varilci, prodajalci, poklici za zdravstveno in socialno oskrbo na domu ter skladiščniki in uradniki za nabavo in prodajo.
- S pomanjkanjem ustreznih kandidatov za zaposlitev se je v preteklih šestih mesecih soočala več kot polovica delodajalcev (53,1 %). Velika podjetja so se s pomanjkanjem ustreznih kandidatov soočala najpogosteje, to je v več kot 80 % primerov. Podatki kažejo, da strukturna neskladja na trgu dela ostajajo.
- Med poklici, pri katerih imajo delodajalci najpogosteje težave pri iskanju ustreznih delavcev, so vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev, varilci, prodajalci, delavci za preprosta dela v predelovalnih dejavnosti, kuharji, orodjarji in natakariji.
- Težave pri iskanju kandidatov po mnenju delodajalcev v največji meri izhajajo iz problematike pomanjkanja kadra na trgu dela. Več kot dve tretjini delodajalcev svoje težave z iskanjem kadra utemeljuje z izrazitim pomanjkanjem (iskanega) kadra na trgu dela.
- 52,2 % delodajalcev v prihodnje pričakuje težave z iskanjem kadra.
- Za dejavnosti gostinstva, zdravstva in socialnega varstva ter izobraževanja je značilen najvišji delež delodajalcev, ki v prihodnje pričakujejo težave z iskanjem kadra. V omenjenih dejavnostih več kot 60 % delodajalcev predvideva, da bodo v prihodnosti imeli težave z iskanjem kadra.

Nekaj podatkov o izvedbi statističnega raziskovanja Napovednik zaposlovanja

Zavod RS za zaposlovanje med delodajalci z 10 ali več zaposlenimi dvakrat letno izvaja raziskavo Napovednik zaposlovanja, katere namen je vpogled v kratkoročne načrte zaposlovanja ali zmanjšanja števila zaposlenih ter morebitne trenutne in predvidene prihodnje težave pri kadrovanju.

V nadaljevanju so najprej na kratko predstavljeni ključni poudarki rezultatov letošnje jesenske ankete Napovednik zaposlovanja, ki smo jo izvedli v oktobru in novembru, čemur sledi opis metodologije raziskovanja in podrobnejši prikaz rezultatov.

V letošnjem oktobru in novembru smo na Zavodu RS za zaposlovanje izvedli fazo zbiranja podatkov na reprezentativnem vzorcu delodajalcev, ki zaposlujejo 10 ali več delavcev. V anketiranje je bilo zajetih 5.566 podjetij in organizacij, vprašalnik pa je izpolnilo 2.925 vabljenih delodajalcev. Vprašalnik je izpolnilo tudi 80 delodajalcev, ki niso bili v vzorcu in so zaposlovali 10 ali več delavcev. Skupaj je v raziskavo tako vključenih 3.005 delodajalcev, ki so zaposlovali 330.200 zaposlenih, pridobljeni podatki teh sodelujočih pa so metodološko uteženi, kar pomeni, da ustrezno predstavljajo populacijo, to je delodajalce, ki zaposlujejo 10 ali več delavcev. Pri prikazu po dejavnosti ne prikazujemo A in B, ker je odgovorilo manj kot 20 delodajalcev, njihovi odgovori pa se upoštevajo v skupnih rezultatih.

Kakšne so makroekonomske napovedi za leti 2023 in 2024?

Gospodarska rast se letos umirja, nadaljuje pa se rast investicij v zgradbe in objekte, zato UMAR v Jesenki napovedi za nadaljevanje leta predvideva 1,6-odstotno rast BDP, kar je nekoliko manj, kot so predvideli v Pomladanski napovedi (1,8 %). Rast izvoza blaga in storitev bo do konca leta zaostajala za rastjo tujega povpraševanja, pričakujejo pa nadaljevanje visoke aktivnosti pri investicijah v zgradbe in objekte, ki se bo sicer umirjala. V prihodnjih dveh letih se pričakuje ponovno nekoliko višja rast BDP, in sicer 2,8 % rast leta 2024 in 2,5 % rast leta 2025. (UMAR, 2023)

Trg dela

Rast zaposlenosti in upadanje brezposelnosti se bosta do konca leta 2023 še naprej umirjala, kar je predvsem posledica umirjanja gospodarske rasti ob še vedno visokem pomanjkanju razpoložljive delovne sile. Veliko pomanjkanje delovne sile tudi v prihodnjih dveh letih ne bo dopuščalo vidnejše rasti zaposlenosti. Zaostrene razmere bi sicer lahko nekoliko omilili nekateri ukrepi za lažje zaposlovanje tuje delovne sile. V povprečju leta se bo zaposlenost povečala za 1,2 %, večina rasti pa bo izhajala iz visokih rasti v začetku letošnjega leta. (UMAR, 2023)

Ob koncu oktobra je bilo registriranih 47.232 brezposelnih, kar je 2,7 % več kot septembra in 10,9 % manj kot v lanskem oktobru. V povprečju je bilo v prvih desetih mesecih prijavljenih 48.898 brezposelnih, kar je 14,9 % manj kot v enakem obdobju lani. (ZRSZ, 2023b)

Na ravni Slovenije se je število delovno aktivnih v septembru 2023 glede na avgust 2023 zvišalo za 0,3 %, na 933.700 oseb. V primerjavi s septembrom 2022 je bilo delovno aktivnih več za 0,9 %, število zaposlenih se je dvignilo za 0,7 %, število samozaposlenih pa za 2,7 %. Število delovno aktivnih de je najbolj povečalo v informacijskih in komunikacijskih dejavnostih, najbolj znižalo pa v predelovalnih dejavnostih. (SURS, 2023a)

V Sloveniji se je prvič po treh letih tokrat število zasedenih delovnih mest zmanjšalo. V primerjavi z 2. četrletjem je bilo v 3. četrletju skupaj razpisanih 22.200 prostih delovnih mest, kar je za 1.200 (5 %) manj kot v 2. četrletju, za 1.500 pa je bilo manj zasedenih delovnih mest kot v prejšnjem četrletju (zdaj 807.600). Čeprav je povpraševanje po novi delovni sili v 3. četrletju ostalo na visoki ravni, se je v primerjavi s prejšnjim četrletjem zmanjšalo. Največje povpraševanje je bilo tudi tokrat v gradbeništvu ter predelovalnih dejavnostih. (SURS, 2023b)

Podobno o nižanju števila objavljenih prostih delovnih mest govorijo tudi podatki ZRSZ. V prvih desetih mesecih letošnjega leta so delodajalci sporočili ZRSZ 142.277 prostih delovnih mest, kar je 3,8 % manj kot v enakem obdobju lani. (ZRSZ, 2023b)

Kakšne so napovedi delodajalcev za prvo polovico leta 2024?

Tržna pričakovanja

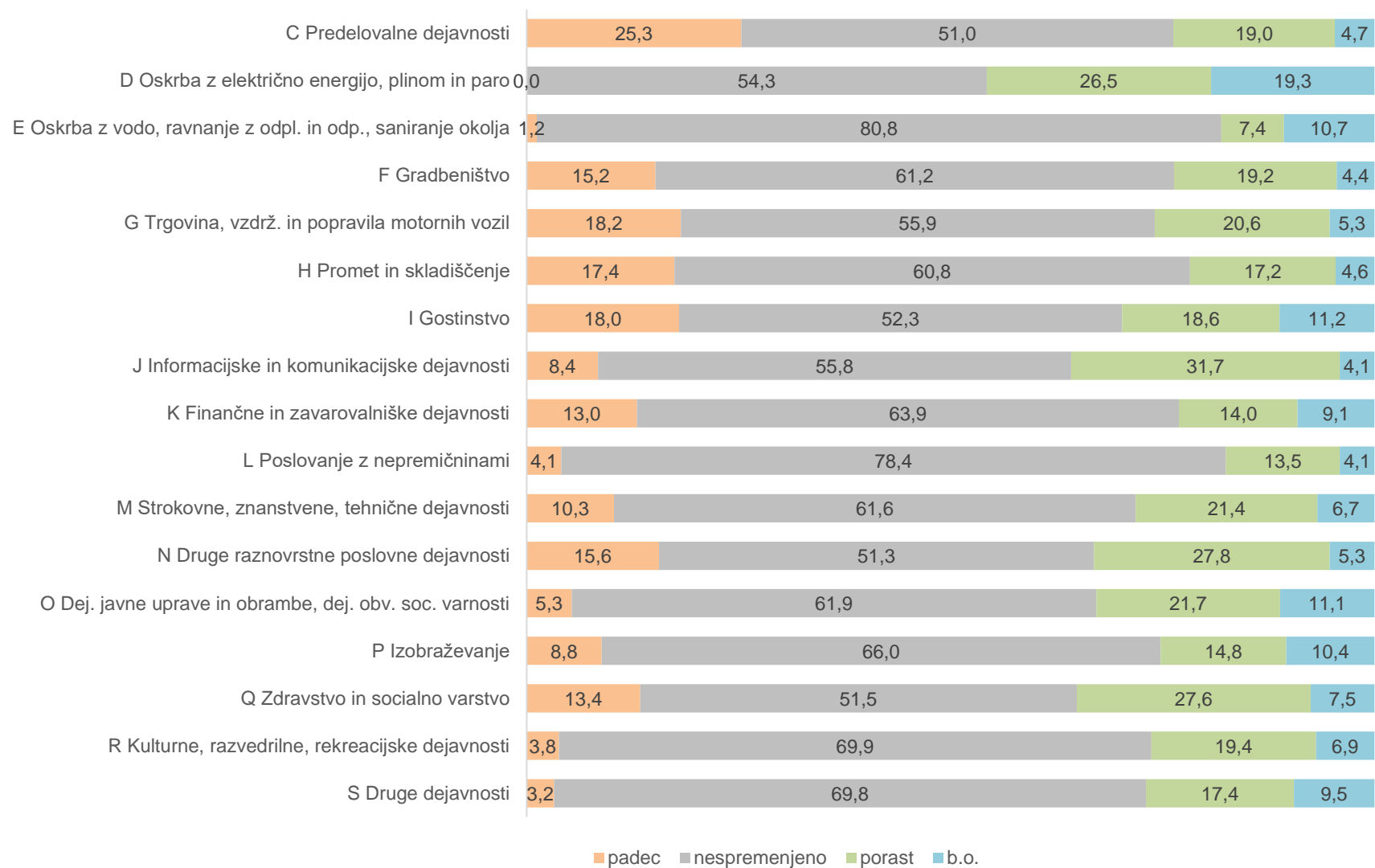
Več kot polovica anketiranih delodajalcev (57,8 %) v prihodnjega pol leta ne pričakuje sprememb v povpraševanju po njihovih izdelkih ali storitvah. Delež podjetij, ki menijo, da se bo gospodarska aktivnost krepila, znaša 20,0 %, slaba petina delodajalcev (15,9 %) pa pričakuje poslabšanje (6,2 % sodelujočih nista napovedala gibanja povpraševanja po svojih izdelkih oz. storitvah).

Po dejavnostih so najbolj optimistični delodajalci iz panoge informacijske in komunikacijske dejavnosti (31,7 %) delodajalcev pričakuje porast povpraševanja po njihovih izdelkih oz. storitvah), sledijo delodajalci iz drugih raznovrstnih poslovnih dejavnosti (27,8 %), zdravstva in socialnega varstva (27,6 %) ter delodajalci iz panoge oskrba z električno energijo, plinom in paro (26,5 %).

Obratno, največji delež delodajalcev, ki pričakuje upad povpraševanja po izdelkih ali storitvah, izhaja iz predelovalnih dejavnosti (25,3 %), sledijo jim delodajalci iz trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil (18,2 %) ter s področja gostinstva (18,0 %).

Glede na velikost podjetij ali organizacij so pri napovedovanju rasti povpraševanja po izdelkih oz. storitvah najbolj optimistični veliki delodajalci (250 zaposlenih ali več), kjer porast napoveduje dobra četrtnina (26,2 %) delodajalcev, sledijo jim srednje veliki delodajalci (50 do 249 zaposlenih), ki rast povpraševanja po svojih izdelkih ali storitvah napovedujejo v 20,1 % primerov, medtem ko je optimističnih 19,8 % malih delodajalcev (10 do 49 zaposlenih).

Napoved gibanja povpraševanja po izdelkih oz. storitvah po dejavnostih SKD v %

Vir: ZRSZ, Napovednik zaposlovanja 2023/II

Zaposlenost

Za prihodnjega pol leta delodajalci napovedujejo 2-odstotno rast zaposlenosti. V času anketiranja so delodajalci zaposlovali približno 706.180 delavcev, za prihodnjih 6 mesecev pa predvidevajo, da bo njihovo število naraslo na 720.073 zaposlenih. **Anketirani delodajalci načrtujejo, da se bo v roku 6 mesecev zaposlenost povečala za približno 13.893 novih delavcev,** večinoma zaradi nadomeščanja, nekaj pa tudi zaradi večjih potreb. Najbolj spodbudne so napovedi za **gostinstvo (4,9 %), gradbeništvo (4,3 %), ter za dejavnost poslovanja z nepremičninami (3,8-odstotna rast).**

Napovedana rast oz. zmanjšanje števila zaposlenih po dejavnostih SKD v %

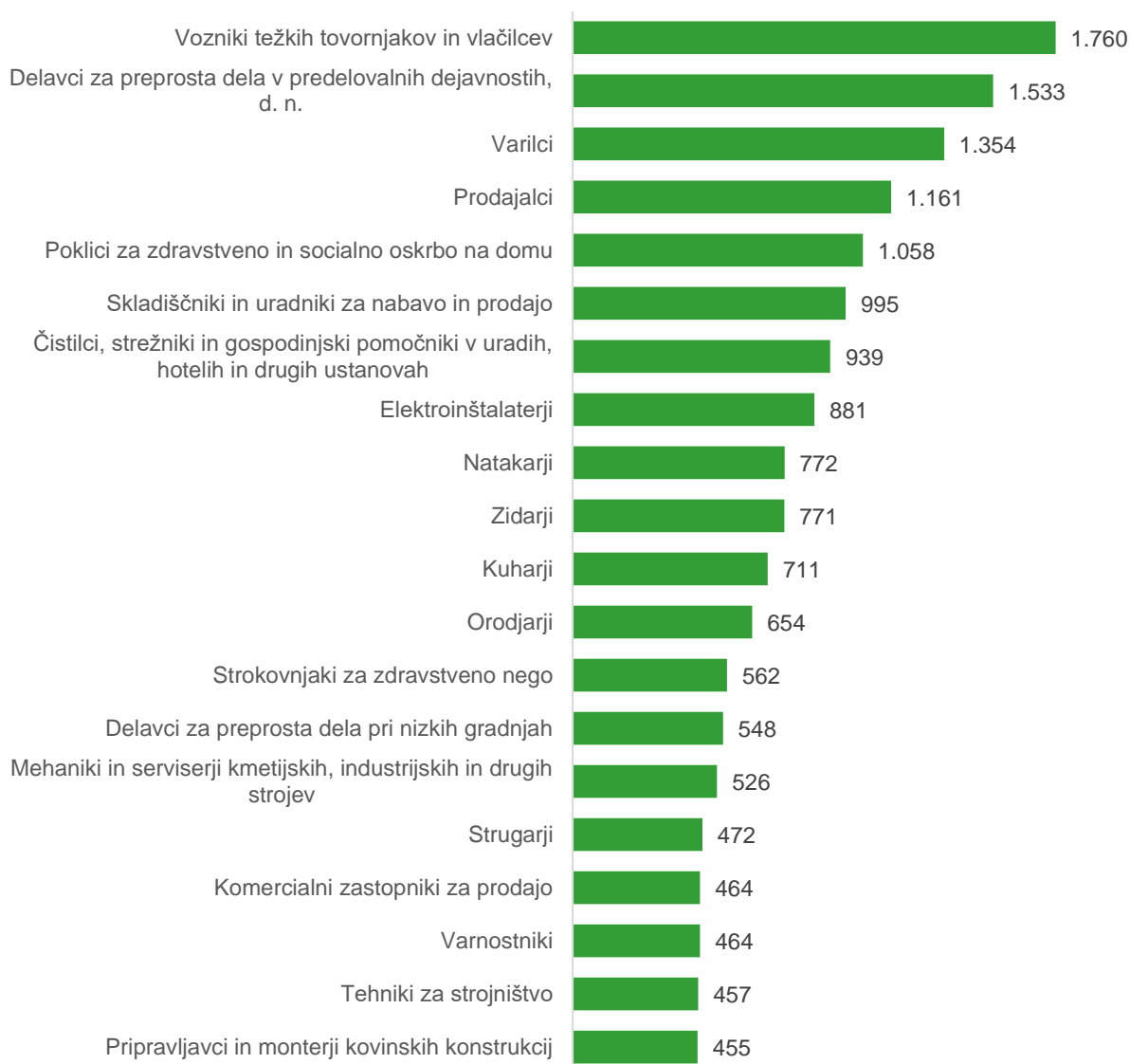

Vir: ZRSZ, Napovednik zaposlovanja 2023/II

Načrtovane zaposlitve

Glede na odgovore delodajalcev lahko predvidevamo, da bodo v prihodnjih 6 mesecih skupaj iskali 34.516 delavcev. Načrti se nanašajo na iskanje delavcev zaradi nadomeščanj (upokojitve, porodniški dopusti in dopusti za nego in varstvo otrok ipd.), začasnih zaposlitev (fluktuacija, sezonske zaposlitve, iztek starih pogodb, poznejše vnovične zaposlitve), določen delež pa tudi za nova delovna mesta. Delodajalci bodo najpogosteje iskali voznike težkih tovornjakov in vlačilcev, delavce za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, varilce, prodajalce, poklice za zdravstveno in socialno oskrbo na domu, skladiščnike in uradnike za nabavo in prodajo, čistilce, strežnike in gospodinjske pomočnike v uradih, hotelih in drugih ustanovah, elektroinštalaterje ter natakarje, kuharje in zidarje.

Poklici, za katere bodo delodajalci najpogosteje iskali delavce, prvih 20 po pogostosti

Vir: ZRSZ, *Napovednik zaposlovanja 2023/II*

Če pogledamo razporeditev napovedanih zaposlitev glede na glavno skupino poklicev, bodo **najbolj iskani poklici za neindustrijski način dela, sledijo strokovnjaki, na tretjem mestu pa so poklici za storitve, prodajalci**. Med **poklici za neindustrijski način dela** bodo najpogosteje iskani tisti iz poklicne podskupine kovinarji, strojni mehaniki in iz podskupine gradbinci; med **strokovnjaki** bosta najbolj iskani podskupini strokovnjakov za vzgojo in izobraževanje ter strokovnjakov matematično naravoslovnih in tehnično tehnoloških ved, med **poklici za storitve, prodajalci** pa so to poklici za osebne storitve ter poklici za zdravstveno in socialno oskrbo, varstvo otrok in pomoč pri pouku.

Razporeditev napovedanih zaposlitev glede na glavno skupino poklicev

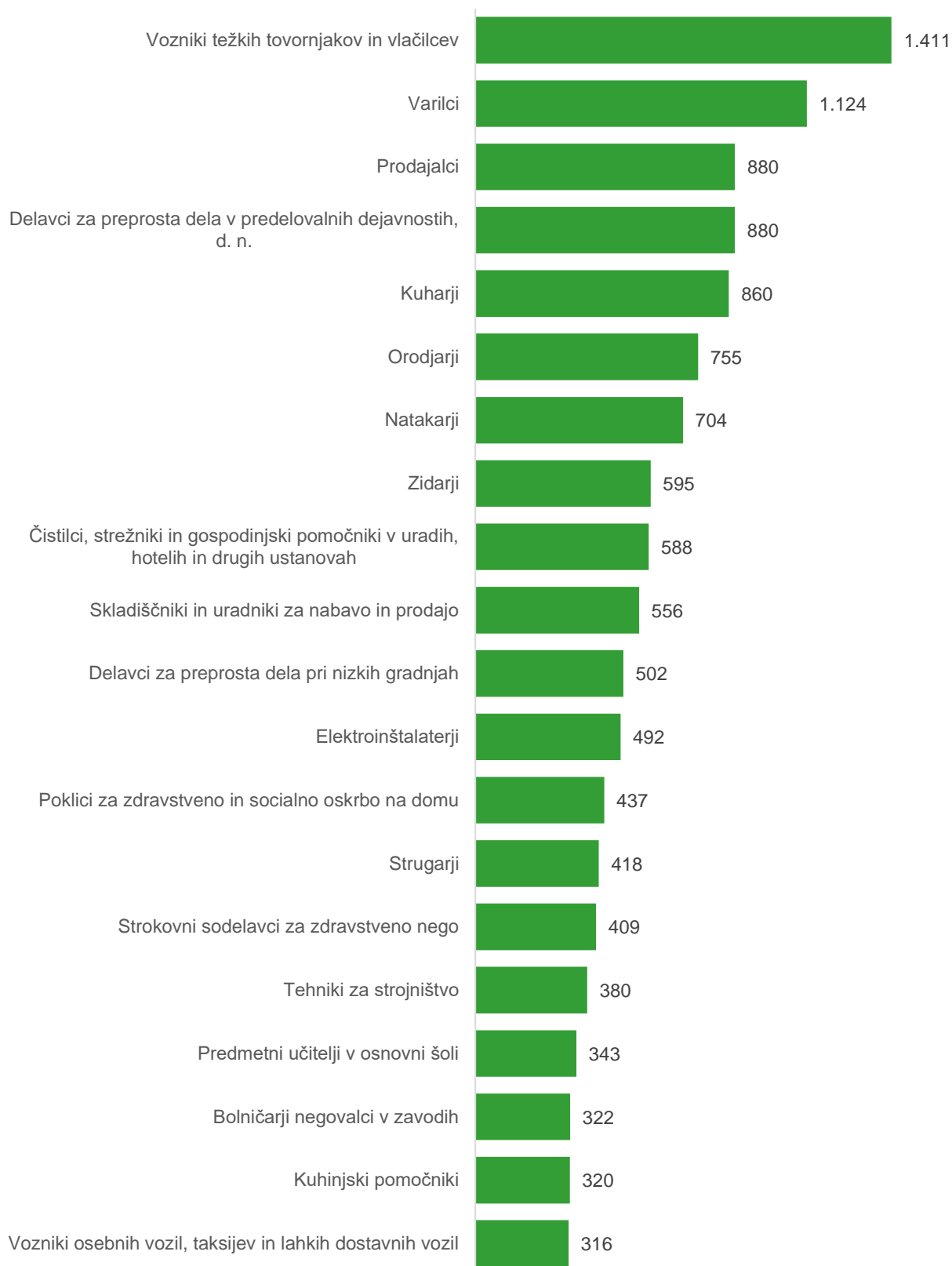
Vir: ZRSZ, *Napovednik zaposlovanja 2023/II*

Poklici, za katere delodajalci ne najdejo ustreznih delavcev

Anketni podatki kažejo, da strukturna neskladja na trgu dela ostajajo. V povprečju se je v preteklega pol leta dobra **polovica delodajalcev** (53,1 %) **srečala s pomanjkanjem ustreznih kadrov**. **Slaba četrtnina** delodajalcev je navedla, da niso imeli težav pri iskanju ustreznih kandidatov za prosta delovna mesta (24,6 %), 22,2 % delodajalcev pa se s težavo ni srečalo, saj niso iskali kadra. **Velika podjetja so se s pomanjkanjem ustreznih kandidatov soočala najpogosteje**, to je v 80,3 % primerov, sledijo srednje velika podjetja s 65,2 % in mala podjetja s 48,5 %. Najvišji deleži delodajalcev, ki se soočajo s težavami pri iskanju delavcev, so značilni za izobraževanje (74,3 %), zdravstvo in socialno varstvo (73,6 %), gostinstvo (73,6 %) ter za druge raznovrstne poslovne dejavnosti (61,8 %).

Med poklici, za katere so imeli delodajalci največ težav pri iskanju ustreznih kadrov, so na prvih mestih vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev, varilci, prodajalci, delavci za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, kuharji, orodjarji, natakariji, zidarji, čistilci, strežniki in gospodinjski pomočniki v uradih, hotelih in drugih ustanovah ter skladiščniki in uradniki za nabavo in prodajo.

Poklici, pri katerih so imeli delodajalci najpogosteje težave pri iskanju ustreznih kadrov, prvih 20 po pogostosti

Vir: ZRSZ, Napovednik zaposlovanja 2023/II

Razlogi za pomanjkanje kadra po poklicih

Delodajalci so navedli ključne razloge za težave pri iskanju kadra za prosta delovna mesta po posameznih poklicih. Več kot dve tretjini jih meni, da iskanega kadra ni (72,2 %), 16,4 % delodajalcev je ocenilo, da je ključni problem iskanja kadra v primanjkljajih kandidatov (neustrezna znanja, veščine in kompetence), 11,4 % pa jih ocenjuje, da kandidate od prijav na razpisana delovna mesta odvrtaajo slabi delovni pogoji (večizmensko delo in delo ob praznikih, vikendih, nizke plače, težko fizično delo ipd.). Problematiko izrazitega pomanjkanja kadra (kadra v tem poklicu na trgu dela ni oz. ga izrazito primanjkuje) najpogosteje izpostavljajo majhni delodajalci (74,1 %), slabi delovni pogoji so kot ključni razlog težav z iskanjem kadra najpogosteje prepoznani s strani velikih delodajalcev (17,9 %), primanjkljaje kandidatov v obliki znanj, kompetenc, izkušenj pa najpogosteje izpostavljajo srednje veliki delodajalci (18,6 %).

Vpliv pomanjkanja ustreznih kandidatov na postopke zaposlovanja

Polovica delodajalcev (50,9 %), ki je imela težave z zaposlovanjem določenih kadrov, navaja, da **je morala podaljšati postopke zaposlovanja**, **34,4 % delodajalcev ni na razpisana delovna mesta nikogar zaposlilo**, slaba tretjina **je iskala delavce v tujini** (29,9 %), **petina** (20,0 %) pa **je z namenom blaženja težav pri iskanju novih kadrov spremenila, razširila oz. omilila pogoje glede izobrazbe, izkušenj in drugih znanj**. Višjo plačo ali/in druge bonitete je ponudilo 11,7 % delodajalcev, 4,5 % delodajalcev pa se je odločilo za najemanje delavcev pri agencijah za zaposlovanje.

Podaljševanje postopkov zaposlovanja¹ je najbolj razširjen učinek pomanjkanja ustreznega kadra, ki je še posebej izrazit med delodajalci informacijske in komunikacijske dejavnosti, sledijo ju dejavnosti poslovanja z nepremičninami ter finančne in zavarovalniške dejavnosti. Posledica neustreznosti kandidatov v obliki odločitve delodajalcev, da ne bodo zaposlili nikogar, je najpogostejša v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro, sledijo ji finančne in zavarovalniške dejavnosti ter zdravstvo in socialno varstvo. Najpogosteje delavce v tujini iščejo delodajalci gradbeništva ter delodajalci iz prometa in skladiščenja. Spremembo pogojev glede izobrazbe, izkušenj ter drugih znanj najpogosteje omenjajo delodajalci iz dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro ter delodajalci iz dejavnosti izobraževanja. Višjo plačo oziroma druge bonitete so delodajalci najpogosteje ponudili v finančni in zavarovalniški dejavnosti, v gostinstvu ter v informacijskih in komunikacijskih dejavnostih, najemanja delavcev pri agencijah za zaposlovanje pa se lotevajo predvsem delodajalci iz oskrbe z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki, saniranje okolja ter delodajalci iz predelovalnih dejavnosti.

---

¹ Vpliv pomanjkanja ustreznih kandidatov na postopke zaposlovanja je analiziran po dejavnostih delodajalcev, če se je v dejavnosti vsaj 50 delodajalcev opredelilo, kakšen je bil vpliv pomanjkanja ustreznih kandidatov na ta vidik.

Vpliv pomanjkanja delavcev na poslovanje podjetij ali organizacij

Pomanjkanje ustreznih kadrov je najpogosteje privedlo do nadurnega dela, ki so ga delodajalci s težavami pri zaposlovanju uporabili v 43,2 % primerov. **Slaba četrtnina delodajalcev** (23,6 %), ki je imela težave z iskanjem kandidatov za prosta delovna mesta, **je problematiko iskanja ustreznega kadra reševala s prenašanjem dela na zunanje izvajalce** (outsourcing), dobra **petina** (21,7 %) **jih je za ta delovna mesta (pre)usposobila že zaposlene**, **19,9 % delodajalcev** pa je zaradi težav s kadrovanjem **moralo zavrniti naročila**. **17,0 % delodajalcev je moralo zmanjšati obseg proizvodnje ali storitev**, **10,8 % jih je časovno odložilo načrtovano širitev**, **0,5 % delodajalcev pa je proizvodnjo preselilo v tujino**. Za 11,2 % anketiranih delodajalcev pomanjkanje ustreznega kadra ni imelo vpliva na poslovanje.

Nadurno delo² najpogosteje uporabijo v dejavnosti javne uprave in obrambe, dejavnosti obvezne socialne varnosti ter v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki, saniranje okolja ter v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva. Strategijo notranjega (pre)usposabljanja najpogosteje uporabijo v finančni in zavarovalniški dejavnosti, sledijo predelovalne dejavnosti ter informacijske in komunikacijske dejavnosti, medtem ko je prenašanje dela na zunanje izvajalce (outsourcing) najpogostejše v gradbeništvu in kulturni, razvedrilni in rekreacijski dejavnosti. Zavračanje naročil je kot posledica pomanjkanja ustreznega kadra najpogostejše v gradbeništvu ter v prometu in skladiščenju. Zmanjšanje obsega proizvodnje ali storitev je najbolj pogosto za delodajalce iz gostinstva ter prometa in skladiščenja. Za časovno odložitev širitve poslovanja se je zaradi težav z iskanjem kadra poslužilo največ delodajalcev iz informacijskih in komunikacijskih dejavnosti.

Dobra polovica delodajalcev (52,2 %) pričakuje, da bodo imeli **v prihodnje težave pri iskanju delavcev**. Tovrstna skrb je še posebej navzoča pri velikih delodajalcih (76,7 %). Težave pri iskanju delavcev v prihodnjih letih napoveduje tudi 61,3 % srednje velikih delodajalcev in 48,6 % majhnih delodajalcev. 47,8 % delodajalcev v prihodnje ne pričakuje težav pri iskanju kadra.

Najvišji delež delodajalcev, ki v prihodnje pričakujejo težave je značilen za dejavnosti gostinstva, zdravstva in socialnega varstva ter izobraževanja. V omenjenih dejavnostih več kot 60 % delodajalcev predvideva, da bodo v prihodnosti imeli težave z iskanjem kadra. Največ delodajalcev, vključenih v anketo, pa v prihodnje pričakuje težave pri zaposlovanju kadra v naslednjih poklicih: kuharji, vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev, natararji, varilci, zidarji, čistilci, strežniki in gospodinjski pomočniki v uradih, hotelih in drugih ustanovah, predmetni učitelji v osnovni šoli, prodajalci, orodjarji, strugarji ter elektroinštalaterji.

---

² Vpliv pomanjkanja ustreznih kandidatov na poslovanje delodajalcev je opisan po dejavnostih delodajalcev, če se je v dejavnosti vsaj 50 delodajalcev opredelilo, kakšen je bil vpliv pomanjkanja ustreznih kandidatov na ta vidik.

Viri

Statistični urad RS (2023a): Delovno aktivno prebivalstvo, Slovenija, september 2023.

Dostopno na: <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/11474> (zadnji dostop 27. 11. 2023).

Statistični urad RS (2023b): Prosta in zasedena delovna mesta, Slovenija, 3. četrletje 2023.

Dostopno na: <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/11468> (zadnji dostop 27. 11. 2023).

Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2023): Jesenska napoved gospodarskih gibanj.

Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/napovedi/jesen/2023/JNGG_2023_s.pdf (zadnji dostop 24. 11. 2023).

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (2023a): Anketa Napovednik zaposlovanja 2023/II.

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (2023b): Trg dela v številkah.

Dostopno na: <https://www.ess.gov.si/partnerji/trg-dela/trg-dela-v-stevilkah/> (zadnji dostop 27. 11. 2023).